

Kommittén för mänskliga rättigheter
108:e sessionen
Genève, 8–26 juli 2013

GRANSKNING AV KONVENTIONSSTATERNAS RAPPORTER LÄMNAD I ENLIGHET MED
ARTIKEL 40 I KONVENTIONEN

Slutsatser av kommittén för mänskliga rättigheter

FINLAND

1. Kommittén för mänskliga rättigheter granskade Finlands sjätte periodiska rapport (CCPR/C/FIN/6) vid sina 2987:e och 2988:e möten (CCPR/C/SR.2978 och 2979) den 12 juli 2013 och godkände följande slutsatser vid sitt 3003:e möte (CCPR/C/SR.3003) 12 juli 2013.

A. Inledning

2. Kommittén noterar med tillfredsställelse att Finland har sänt in rapporten i tid och de uppgifter som där presenteras. Kommittén uttrycker sin uppskattning över tillfället att återuppta den konstruktiva dialogen med konventionsstatens delegation om de åtgärder staten har vidtagit under rapporteringsperioden för att genomföra konventionens bestämmelser. Kommittén är tacksam för de skriftliga svar konventionsstaten har lämnat på dess tilläggsfrågor (CCPR/C/FIN/Q/6/Add.1) kompletterade av delegationens muntliga svar.

B. Positiva synpunkter

3. Kommittén noterar med tillfredsställelse följande legislativa och institutionella åtgärder som konventionsstaten har vidtagit:

- (i) Godkännande 2010 av lagen om främjande av integration (integrationslagen 1386/2010),
- (ii) Godkännande 2011 av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd (mottagningslagen 746/2011),
- (iii) Antagande 2012 av den första nationella handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter,
- (iv) Ändringen av strafflagen (511/2011) som trädde i kraft i juni 2011, och
- (v) Ändringen av utlänningslagen som trädde i kraft i augusti 2010.

C. Huvudsakliga problemområden och rekommendationer

4. Kommittén beklagar att Finland håller kvar sina reservationer, i synnerhet med avseende på artikel 14 stycke 7 och artikel 20 stycke 1 i konventionen, vilka enligt kommitténs åsikt är ogrundade i ljuset av kommitténs tolkning av artiklarna i fråga (artikel 2).

Konventionsstaten bör kontinuerligt se över sina reservationer i syfte att återkalla dem helt eller delvis.

5. Kommittén noterar att konventionsstaten har införlivat konventionen i sin nationella rättsordning, men är bekymrad över att det endast i några få rättsfall har hänvisats till bestämmelserna i konventionen i nationell domstol sedan granskningen av den föregående periodiska rapporten (artikel 2).

Konventionsstaten bör vidta lämpliga åtgärder för att öka medvetenheten om konventionen hos domare, advokater och åklagare för att säkerställa att den nationella domstolen beaktar konventionsbestämmelserna. Den bör också i sin följande periodiska rapport ta med exempel på hur domstolarna har tillämpat konventionen.

6. Kommittén uppskattar den pågående reformen av likabehandlingslagstiftningen i konventionsstaten, men är fortsatt bekymrad över den sega könsrelaterade löneklyftan och uppsägningar av kvinnor på grund av graviditet eller förlossning (artiklarna 3 och 26).

Konventionsstaten bör genom lagstiftning och politiska medel fortsätta med sina åtgärder och göra dem effektivare för att säkerställa faktisk jämlikhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. Konventionsstaten bör klargöra huruvida det finns bestämmelser med stöd av vilka påföljder kan föreläggas när kvinnor sägs upp på grund av graviditet eller förlossning.

7. Kommittén noterar konventionsstatens ansträngningar för att bekämpa våld mot kvinnor, däribland programmet för att minska våld mot kvinnor 2010–2015, men är fortsatt bekymrad över uppgifterna om könsrelaterat våld, däribland våldtäkter, där offren ofta inte gör brottsanmälan och som myndigheterna till följd av det inte undersöker, åtar eller bestraffar. Kommittén beklagar att tillgången till tjänster för att skydda kvinnor som blivit offer för våld, däribland skyddshem, är otillräcklig och bristfällig (artiklarna 3, 7 och 26).

Konventionsstaten bör göra större ansträngningar och vidta alla lämpliga åtgärder, däribland lagstiftningsreformer, för att förebygga och effektivt bekämpa alla former av våld mot kvinnor, i synnerhet sexuellt våld. Konventionsstaten bör säkerställa att det finns tillgång till tjänster, däribland tillräckligt många skyddshem, för att skydda kvinnor som har utsatts för våld och tjänsterna ska anvisas tillräckliga ekonomiska resurser. Konventionsstaten bör också upplysa samhället om hur allmänt det är med könsrelaterat våld, däribland familjevåld, och förbättra samordningen mellan de ansvariga för förebyggande och bestraffning av familjevåld i syfte att säkerställa att sådana handlingar undersöks, förövarna åtalas och, om de får en fällande dom, bestraffas med lämpliga påföljder.

8. Kommittén är oroad över att den gällande lagstiftningen i konventionsstaten för att bekämpa diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet inte är täckande och att lagstiftningen därför inte lyckas skydda mot diskriminering på alla grunder som räknas upp i konventionen. Den är också bekymrad över rapporterna om diskriminerande handlingar på grund av sexuell läggning och könsidentitet (artiklarna 2 och 26).

Konventionsstaten bör öka sina ansträngningar inom området för bekämpning och förebyggande av diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet, bland annat genom att genomföra en bred lagstiftningsreform som garanterar jämlikt skydd mot diskriminering på alla grunder.

9. De uppgifter till trots som konventionsstaten har lämnat om åtgärder för att skydda offer för människohandel är kommittén fortsatt bekymrad över bristerna i konventionsstatens identifiering av kvinnliga offer för människohandel. Kommittén är särskilt bekymrad över fall där kvinnor har förts till konventionsstatens territorium i prostitutionssyfte men endast har identifierats som vittnen och inte också som offer för människohandel vilket lett till att de frångåtits möjligheten till lämpligt skydd och lämplig hjälp (artikel 8).

Konventionsstaten bör fortsätta sina ansträngningar för att bekämpa människohandel och överväga ändringar i sin lagstiftning så att offer för människohandel, i synnerhet kvinnliga offer för sexuellt våld och sexuell exploatering, identifieras som sådana för att de ska få adekvat hjälp och skydd. Konventionsparten bör också genomföra kampanjer för att höja den allmänna medvetenheten, fortsätta utbilda polis och tjänstemän som har hand om migrationsfrågor samt stärka samarbetsmekanismerna med grannstaterna för att förebygga människohandel.

10. Kommittén upprepar sin oro över på att Finlands enda förvarsenhet för asylsökande och immigranter som vistas olagligt i landet, förläggningen i Krämertsskog, ofta är överfull och att många sådana människor, däribland barn som anländer utan föräldrar eller som har separerats från sina föräldrar, gravida kvinnor och personer med funktionsnedsättningar, placeras i polisens förvar för långa tider (artiklarna 9 och 10).

Konventionsstaten bör alltid då det är möjligt utnyttja alternativ till tagande i förvar av asylsökande och immigranter som vistas olagligt i landet. Konventionsstaten bör också säkerställa att administrativt tagande i förvar när det gäller immigration är berättigat samt rimligt, nödvändigt och rätt dimensionerat i ljuset av de särskilda omständigheterna och att beslut om tagande i förvar regelbundet omvärderas och kan överklagas hos domstol i enlighet med kraven i artikel 9 i konventionen. Konventionsstaten bör anstränga sig mera för att förbättra levnadsförhållandena i förläggningen i Krämertsskog.

11. Kommittén uppskattar de tilläggsuppgifter konventionsstaten har lämnat, men är fortsatt bekymrad över tidsfristen inom vilken en för brott anhållen ska åtalas, vilket enligt konventionsstatens uppgifter inte är förrän det har förflutit minst 96 timmar. Kommittén är också bekymrad över uppgifterna enligt vilka en misstänkt inte alltid får tillfälle till rättslig hjälp från fasttagandets första stund, i synnerhet när det gäller dem som har gjort sig skyldiga till "obetydliga förseelser". Kommittén beklagar att konventionsstaten inte har redogjort för platsen för hållande i förvar när det gäller förlängda förvarstider (artiklarna 9 och 14).

Konventionsstaten bör lämna denna information och i varje fall säkerställa att misstänkta åtalas inom 48 timmar från det första fasttagandet och flyttas bort från polisstationerna, om anhållningstiden förlängs. Konventionsstaten bör också säkerställa att alla misstänkta garanteras rätt till rättslig hjälp från fasttagandet oavsett brottets karaktär.

12. Kommittén noterar konventionsstatens ansträngningar för att sanera polisstationernas förvarsenheter och fängelserna, men är bekymrad över uppgifterna enligt vilka fängelserna fortfarande saknar lämplig sanitetsutrustning, däribland wc-utrymmen. Kommittén är också bekymrad över att utrymmesbristen fortgår i sju fängelser (artikel 10).

Konventionsstaten bör vidta effektiva åtgärder mot utrymmesbristen i fängelserna och säkerställa att det i alla fängelser finns sanitetsutrymmen att tillgå i enlighet med artikel 10 i konventionen och reglerna om minimistandarder för behandlingen av fångar (1955).

13. Kommittén uppmärksammar kutymen i konventionsstaten, enligt vilken den beaktar barnets intresse i främsta hand när ungdomar placeras i förvarsenheter, men är fortsatt oroad över att ungdomar inte hålls i sär från vuxna fångar.

Trots sin reservation med avseende på artikel 10 stycke 2 b och 3, bör konventionsstaten säkerställa att ungdomar i regel hålls i sär från vuxna fångar under fångenskapen och att de på lämpligt sätt skyddas mot våld och sexuella övergrepp.

14. Kommittén noterar med tillfredsställelse de lagändringar som tillåter civiltjänst vid mobilisering och allvarliga störningar och att totalvägrare kan beviljas befrielse från ovillkorligt fängelse, men upprepar sin oro över att civiltjänsten är nästan två gånger längre än värnpliktstjänstgöringen och att preferensbehandlingen som Jehovas vittnen beviljas inte har utvidgats till att omfatta andra grupper av vapenvägrare (artikel 18).

Konventionsstaten bör fullt ut erkänna rätten att vägra vapen och säkerställa att längden och karaktären på den alternativa tjänstgöringen inte är straffande till sin natur. Konventionsstaten bör också utvidga preferensbehandlingen som Jehovas vittnen beviljar till att omfatta andra vapenvägrargrupper.

15. Kommittén är oroad över det försnabbade asylförfarandet som inrättats med stöd av utlänningslagen och som lämnar en extremt kort tidsfrist för grundlig behandling av asylansökningar och för den sökande att förbereda sig ordentligt. Kommittén är också oroad över att besvär i det försnabbade asylförfarandet inte har en automatiskt uppskjutande effekt (artiklarna 2 och 7).

Konventionsstaten bör säkerställa att alla som är i behov av skydd får lämplig och rättvis behandling i alla asylförfaranden och besvär i det försnabbade asylförfarandet uppskjutande effekt.

16. Kommittén noterar att konventionsstaten har förbundit sig att ratificera ILO-konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk och att den i augusti 2012 har tillsatt en arbetsgrupp i syfte att stärka samernas rätt att delta i beslut om mark- och vattenanvändning, men är fortsatt oroad över att samerna saknar deltagar- och beslutsrätt i ärenden av grundläggande betydelse för deras kultur och levnadssätt, däribland i frågor som gäller rät-

ten till mark och naturresurser. Kommittén noterar också att myndigheternas förståelse och kompromissvilja när det gäller samernas levnadssätt kan vara otillräcklig och att juridisk klarhet saknas beträffande markanvändningen på områden som traditionellt bebos av samer (artiklarna 1, 26 och 27).

Konventionsstaten bör främja samernas rättigheter genom att stärka beslutanderätten för samernas representativa institutioner, såsom Sametinget. Konventionsstaten bör öka sina ansträngningar att ändra lagstiftningen för att fullt ut trygga samernas rättigheter inom deras traditionella områden genom att säkerställa samegemenskapernas rätt till fri och informerad delaktighet på förhand i politiska processer och utvecklingsprojekt som berör dem. Konventionsstaten bör ytterligare vidta lämpliga åtgärder för att i mån av möjlighet säkerställa alla samiska barns rätt till undervisning på sitt eget språk inom konventionsstatens territorium.

17. Kommittén noterar med tillfredsställelse konventionsstatens ansträngningar för att eliminera diskrimineringen av den romska befolkningen, däribland den pågående reformen av den finska likabehandlingslagstiftningen, men upprepar sin oro över att romerna fortsatt möter faktisk diskriminering och social exkludering när det gäller boende, utbildning och arbetslivet. Kommittén är särskilt bekymrad över de ständiga rapporterna om att romska barn överförs i specialklasser (artiklarna 26 och 27).

Konventionsstaten bör vidta aktiva åtgärder, däribland bättre lagstiftning, för att förebygga diskriminering av romer, särskilt vad gäller deras tillträde till utbildning och tillgång till bostad och arbete, och anvisa extra medel för att genomföra alla planer för eliminering av hinder för att romerna i praktiken ska komma i åtnjutande av sina rättigheter enligt konventionen. Konventionsstaten bör vidta omedelbara åtgärder för att eliminera segregationen av romska barn i utbildningssystemet genom att säkerställa att placeringen av barnen i skolor sker på individuella grunder utan att den etniska gruppen tillhör in- verkar.

18. Konventionsstaten bör ge konventionen, dess två fakultativa protokoll, den sjätte periodiska rapporten, de skriftliga svaren på kommitténs tilläggsfrågor och dessa slutsatser bred spridning i syfte att öka medvetenheten bland rättsliga, legislativa och administrativa myndigheter, det civila samhället och frivilligorganisationerna i landet samt den breda allmänheten. Kommittén föreslår ytterligare att rapporten och slutsatserna översätts till konventionsstatens officiella språk. Kommittén ber konventionsstaten också konsultera det civila samhället och frivilligorganisationerna på bred front i beredningen av den sjunde periodiska rapporten.

19. Enligt regel 71 stycke 5 i kommitténs arbetsordning bör konventionsstaten inom ett år lämna relevant information om genomförandet av kommitténs rekommendationer i punkterna 10, 11 och 16 ovan.

20. Kommittén ber att konventionsstaten i sin följande rapport, med tidsfristen den 26 juli 2019, lämnar detaljerad och aktuell information med avseende på alla kommitténs rekommendationer samt konventionen som helhet.

= = =